

**Plan wynikowy z wymaganiami edukacyjnymi przedmiotu Edukacja dla bezpieczeństwa
w zakresie podstawowym dla klasy pierwszej szkoły ponadgimnazjalnej**

Temat	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
Dział I. System Obrony Rzeczypospolitej Polskiej					
I.1. Uwarunkowania i główne założenia Systemu Obronnego Rzeczypospolitej Polskiej	Uczeń: Wymienia polityczne i militarne uwarunkowania polityki bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej;	Uczeń: Wymienia elementy systemu obronnego państwa;	Uczeń: Opisuje elementy systemu obronnego państwa;	Uczeń: Charakteryzuje i uzasadnia polityczne i militarne warunki bezpieczeństwa Polski;	Uczeń: Przedstawi udział Polskich Sił Zbrojnych w Siłach Pokojowych ONZ;
I.2. Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej	Uczeń: Wymienia rodzaje wojsk i służb Sił Zbrojnych RP	Uczeń: Przedstawia organizację Sił Zbrojnych RP;	Uczeń: Przedstawia zadania Wojsk Lądowych, Sił powietrznych, Marynarki Wojennej, Wojsk Specjalnych, Narodowych Sił Rezerwy;	Uczeń: Opisuje zadania Służby Wywiadu Wojskowego i Kontrwywiadu Wojskowego;	Uczeń: Przygotowuje prezentację multimedialną na temat: „Siły Zbrojne RP”
I.3 Powinności obronne władz samorządowych i obywateli	Uczeń: Wymienia formy spełniania obowiązku obrony kraju; Przedstawia swoje powinności obronne;	Uczeń: Charakteryzuje służbę wojskową, zasady jej odbywania i odraczania; Przedstawia na czym polega powszechna samoobrona ludności;	Uczeń: Przedstawia powinności obronne władz samorządowych;	Uczeń: Przedstawia powinności obronne instytucji i przedsiębiorstw;	Uczeń: Przedstawia służbę zawodowa żołnierzy, zasady powoływania i przebieg;

Temat	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
II. Zagrożenia czasu wojny – współczesne środki rażenia					
II.1. Broń konwencjonalna	Uczeń: Wymienia rodzaje broni konwencjonalnej; Opisuje wybrane środki rażenia;	Uczeń: Podaje środki ochrony indywidualnej przed bronią konwencjonalną;	Uczeń: Charakteryzuje szczegółowo konwencjonalne środki rażenia;	Uczeń: Porównuje rodzaje konwencjonalnych środków rażenia i uzasadnia sposoby ochrony indywidualnej przed nimi;	Uczeń: Przygotowuje i przedstawia na forum klasy prezentację multimedialną na temat: „Konwencjonalne środki rażenia współczesnego pola walki”
II. 2. Broń masowego rażenia	Uczeń: Wymienia rodzaje broni masowego rażenia i podaje na czym polegają ich rażące działanie;	Uczeń: Charakteryzuje poszczególne rodzaje broni masowego rażenia; Przedstawia sposoby i środki ochrony przed bronią masowego rażenia	Uczeń: Charakteryzuje poszczególne czynniki rażenia broni jądrowej i ich oddziaływanie na organizmy żywe;	Uczeń: Charakteryzuje toksyczne środki przemysłowe i ich oddziaływanie na organizmy żywe.	Uczeń: Przedstawia sposoby pokojowego wykorzystania energii jądrowej opisuje wynikające stąd zagrożenia;
III. Ochrona ludności i obrona cywilna					
III.1. Międzynarodowe prawo humanitarne	Uczeń: Wymienia zasady międzynarodowego praw humanitarnego;	Uczeń: Wymienia dokumenty międzynarodowego prawa humanitarnego i podaje kogo dotyczą;	Uczeń: Przedstawia na czym polega ochrona osób cywilnych podczas wojny w świetle przepisów międzynarodowego prawa humanitarnego; Charakteryzuje	Uczeń: Przedstawia sposoby ochrony ofiar niemiędzynarodowych konfliktów zbrojnych w myśl przepisów międzynarodowego prawa humanitarnego;	Uczeń: Pracuje jako wolontariusz w organizacjach pozarządowych, propaguje ich działalność;

Temat	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
			wybrane organizacje humanitarne;		
III.2. Realizacja zadań obrony cywilnej	Uczeń: Wymieni zadania obrony cywilnej ;	Uczeń: Przedstawi zasadność realizacji poszczególnych zadań obrony cywilnej w czasie pokoju i wojny w kraju;	Uczeń: Przedstawi elementy składowe Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego;	Uczeń: Scharakteryzuje strukturę Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego i wymieni zadania realizowane przez poszczególne podmioty;	Uczeń: Wykona prezentację multimedialną i przedstawi ją na forum klasy na temat: „Realizacja zadań obrony cywilnej w Polsce w myśl przepisów prawa”
III.3. Ochrona dóbr kultury	Uczeń: Poda przykłady dóbr ruchomych i nieruchomych	Uczeń: Rozróżni oznakowanie dóbr kultury i uzasadni ich stosowanie;	Uczeń: Przedstawi na czym polega ochrona dóbr kultury w myśl przepisów prawa	Uczeń: Przedstawi obiekty objęte ochroną ogólną i specjalną w najbliższej okolicy;	Uczeń: Poda przykłady obiektów objętych ochroną specjalną i poda ich zasadność;
III.4. Alarmowanie i ostrzeżenie przed zagrożeniami	Uczeń: Uzasadni potrzebę alarmowania ludności o zagrożeniach; Rozróżni rodzaje sygnałów alarmowych;	Uczeń: Poda zasady zachowania się ludności po usłyszeniu sygnałów alarmowych;	Uczeń: Przedstawi zasady zachowania się ludności po usłyszeniu komunikatów ostrzegawczych;	Uczeń: Charakteryzuje środki alarmowe	Uczeń: Przygotuje szczegółowy plan działania dla członków swojej rodziny po usłyszeniu sygnałów alarmowych i komunikatów ostrzegawczych;
III.5. Ewakuacja z budynku w trybie alarmowym	Uczeń: Wymienia zasady ewakuacji z budynku; Przedstawia sposób alarmowania i drogi ewakuacyjne w	Uczeń: Charakteryzuje oznakowanie dróg ewakuacyjnych i omawia znaczenie poszczególnych	Uczeń: Opisuje szczegółowo zasady ewakuacji i obowiązki osób przebywających w budynku szkoły w	Uczeń: Opracowuje plan ewakuacji ludzi i mienia w miejscu zamieszkania; Pomaga podczas	Uczeń: Rozróżnia uwarunkowania ewakuacji I, II i III stopnia; Projektuje elementy

Temat	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	budynku szkolnym;	piktogramów;	czasie ewakuacji;	ewakuacji w szkole;	organizacyjne ewakuacji II stopnia na wypadek powodzi w miejscu zamieszkania;
III.6. Indywidualne środki ochrony ludności	Uczeń: Wymieni indywidualne środki ochrony skóry i dróg oddechowych;	Uczeń: Przedstawi zastępcze środki ochrony dla siebie;	Uczeń: Omówi swoje postępowanie na wypadek uszkodzenia środków ochrony;	Uczeń: Scharakteryzuje etatowe środki indywidualnej ochrony skóry i dróg oddechowych i przedstawi sposób ich zakładania i zdejmowania;	Uczeń: Przygotuje i przedstawi zestawy zastępczych środków ochrony skóry i dróg oddechowych dla członków swojej rodziny;
III.7. Zbiorowe środki ochrony ludności	Uczeń: Wymienia rodzaje budowli ochronnych;	Uczeń: Przedstawia zasady zachowania się w zbiorowych środkach ochrony;	Uczeń: Charakteryzuje zbiorowe środki ochrony ludności;	Uczeń: Przedstawi dla siebie i bliskich propozycję przystosowanego ukrycia;	Uczeń: Przedstawia propozycję przystosowania wybranej budowli komunikacyjnej jako środka ochrony zbiorowej ludności;
III.8. Ochrona zwierząt	Uczeń: Wymienia sposoby ochrony zwierząt;	Uczeń: Przedstawia sposoby zabezpieczania pomieszczeń przeznaczonych do ochrony zwierząt gospodarskich;	Uczeń: Scharakteryzuje sposoby ochrony zwierząt i poda ich uwarunkowania;	Uczeń: Opisze elementy niezbędne do organizacji ewakuacji zwierząt;	Uczeń: Przedstawi ewakuację zwierząt I, II i III stopnia;
IV. Zagrożenia naturalne i spowodowane działalnością człowieka					
IV.1. Rodzaje zagrożeń	Uczeń: Wymieni rodzaje	Uczeń: Poda sposoby	Uczeń: Dokonuje	Uczeń: Charakteryzuje	Uczeń: Przedstawia propozycje

Temat	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	współczesnych zagrożeń;	postępowania w czasie zagrożeń podczas pobytu w górach, nad wodą, w czasie nawałnicy lub huraganowego wiatru;	systematyzacji zagrożeń występujących w Polsce; Podaje przykłady zagrożeń, które wystąpiły w ostatnim czasie w kraju i opisuje ich skutki;	zagrożenia okolicy i podaje ich skutki;	prowadzące do zmniejszenia strat spowodowanych zagrożeniami naturalnymi;
IV.2.Zagrożenia powodziowe	Uczeń: Wymienia rodzaje i przyczyny powodzi; Wymienia sposoby sygnalizacji potrzeb w czasie powodzi;	Uczeń: Omawia postępowanie na wypadek powodzi i w czasie zagrożenia powodziowego;	Uczeń: Przedstawia procedury postępowania w trakcie powodzi; Przedstawia propozycję postępowania dla swojej rodziny na wypadek wystąpienia powodzi, w trakcie zagrożenia powodziowego;	Uczeń: Opisuje i uzasadnia sposób postępowania ludzi po ustąpieniu wód powodziowych;	Uczeń: Dokonuje analizy skutków powodzi dla ludności i kraju oraz przedstawia propozycje jak ich uniknąć;
IV.3. Postępowanie w przypadku awarii i katastrof	Uczeń: Podaje przyczyny awarii i katastrof;	Uczeń: Wymienia skutki awarii i katastrof w zależności od przyczyny;	Uczeń: Przedstawia zasady postępowania w przypadku awarii i katastrofy; Podaje swój sposób postępowania podczas awarii lub katastrofy w szkole;	Uczeń: Podaje sposób postępowania podczas skażenia promieniotwórczego;	Uczeń: Podaje sposób postępowania po znalezieniu materiału oznakowanego symbolami ostrzegającymi o promieniotwórczości;
IV.4. Katastrofy	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

Temat	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
budowlane i pożary	Podaje przyczyny katastrof budowlanych i pożarów;	Wymienia skutki katastrofy budowlanej i pożarów w zależności od sytuacji;	Opisuje sposoby ratowania ludzi i zwierząt z pożaru;	Przedstawia schemat postępowania w przypadku katastrofy na budowie;	Przygotowuje i przedstawia plan postępowania na wypadek katastrofy budowlanej i pożaru w miejscu zamieszkania;
IV.5. Zamach terrorystyczny	Uczeń: Podaje swoje postępowanie w szkole, jeżeli zauważy podrzucony pakunek; Omawia swoje postępowanie w miejscu, gdzie został podłożony ładunek wybuchowy;	Uczeń: Podaje swoje postępowanie w czasie porwania przez terrorystów i podczas akcji antyterrorystycznej;	Uczeń: Omawia swoje zachowanie podczas podróży lotniczych; Charakteryzuje zasady zachowania bezpieczeństwa podczas zagrożeń bezpieczeństwa;	Uczeń: Przedstawia postępowanie w przypadku ataku chemicznego i bronią masowego rażenia;	Uczeń: Charakteryzuje współczesny terrorizm, podaje przykłady działań terrorystów i przedstawia ich skutki;
IV.6. Panika i jej skutki	Uczeń: Definiuje pojęcie paniki;	Uczeń: Wymienia czynniki sprzyjające panice;	Uczeń: Omawia sposoby przeciwdziałania panice indywidualnej i zespołowej;	Uczeń: Charakteryzuje czynniki wywołujące panikę i sprzyjające jej;	Uczeń: Przedstawia przykłady panicznych zachowań z ich skutkami i podaje dlaczego te zachowania nie zostały przezwyciężone
V. Pierwsza pomoc na miejscu wypadku					
V.1. Zasady postępowania na miejscu wypadku	Uczeń: Podaje ogólny schemat postępowania na miejscu wypadku;	Uczeń: Przedstawia cele udzielania pierwszej pomocy;	Uczeń: Stosuje zasady postępowania na miejscu wypadku;	Uczeń: Wykonuje badanie urazowe uszkodzonego;	Uczeń: Charakteryzuje zasady pierwszej pomocy i uzasadnia konieczność
V.2. Apteczka pierwszej					

Temat	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
pomocy	Wzywa służby ratownicze i składa meldunek o zdarzeniu; Wymienia zawartość apteczki pierwszej pomocy; Oceni stan poszkodowanego i sprawdza jego funkcje życiowe;	Przedstawia i charakteryzuje czynności pierwszej pomocy na miejscu wypadku; Omawia materiały i środki do udzielania pierwszej pomocy;	Uzasadnia zawartość apteczki pierwszej pomocy;		ich stosowania;
V.3. Pierwsza pomoc przy utracie przytomności	Uczeń: Sprawdza stan przytomności poszkodowanego; Udrażnia drogi oddechowe nieprzytomnego;	Uczeń: Stosuje schemat pomocy poszkodowanemu nieprzytomnemu; Układa poszkodowanego w pozycji bocznej ustalonej;	Uczeń: Rozpoznaje stan poszkodowanego nieprzytomnego, z omdleniem i atakiem padaczki; Udziela pomocy poszkodowanemu z omdleniem i atakiem padaczki;	Uczeń: Analizuje przyczyny utraty przytomności; Charakteryzuje następstwa utraty przytomności u człowieka;	Uczeń: Udziela pomocy kolegom w szkole gdy wystąpi utrata przytomności, atak padaczki, omdlenie;
V.4. Pierwsza pomoc w przypadku nagłego zatrzymania krążenia	Uczeń: Rozpoznaje NZK;	Uczeń: Opisze schemat postępowania z poszkodowanym bez oznak oddychania i krążenia;	Uczeń: Wykonuje resuscytację człowieka dorosłego;	Uczeń: Wykonuje resuscytację z defibrylacją;	Uczeń: Wykonuje resuscytację niemowlęcia;
V.5. Pierwsza pomoc w przypadku ciała obcego w drogach oddechowych	Uczeń: Wymieni przyczyny zadławienia i poda sposoby zapobiegania;	Uczeń: Rozróżni łagodną i ciężką niedrożność;	Uczeń: Udzieli pomocy poszkodowanemu z łagodną niedrożnością;	Uczeń: Udzieli pomocy poszkodowanemu z ciężką niedrożnością;	Uczeń: Scharakteryzuje następstwa nieprawidłowej

Temat	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczne)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
					pomocy przy niedrożności
V.6. Pierwsza pomoc przy krwotokach	Uczeń: Wymieni sposoby tamowania krwotoków i krwawień; Wymieni środka używane do tamowania krwotoków i krwawień;	Uczeń: Poda schemat postępowania z poszkodowanym z krwotokiem;	Uczeń: Udzieli pomocy poszkodowanemu z krwotokiem i krwawieniem; Uzasadnia miejsce i sposób zakładania opaski uciskowej;	Uczeń: Rozpoznaje wstrząs i zastosuje postępowanie przeciwwstrząsowe u poszkodowanego z krwotokiem; Udziela pomocy poszkodowanemu z amputacją urazową;	Uczeń: Scharakteryzuje krwawienie wewnętrzne i przedstawi pierwszą pomoc w tym przypadku;
V.7. Pierwsza pomoc przy złamaniach, skręceniach i zwinięciach	Uczeń: Podaje objawy i schemat postępowania przy skręceniu stawu skokowego;	Uczeń: Charakteryzuje urazy kostne;	Uczeń: Udziela pomocy przy skręceniach, złamaniach i skręceniach kończyn	Uczeń: Udziela pomocy przy innych urazach kostnych;	Uczeń: Przedstawia choroby układu kostnego i sposoby zapobiegania im;
V.8. Pierwsza pomoc przy oparzeniach	Uczeń: Wymienia rodzaje oparzeń;	Uczeń: Przedstawia rodzaje oparzeń i oblicza ich rozległość; Rozpoznaje i udziela pomocy przy oparzeniach słonecznych;	Uczeń: Podaje zasady postępowania przy oparzeniach termicznych i chemicznych;	Uczeń: Udziela pomocy poszkodowanemu z oparzeniem prądem elektrycznym; Przedstawia postępowanie przeciwwstrząsowe przy oparzeniach;	Uczeń: Charakteryzuje zastosowanie opatrunków hydrożelowych przy oparzeniach; Przedstawia skutki nieumiejętnego udzielania pomocy poszkodowanym z różnymi oparzeniami;